

Biblioteksplan för Årstaskolans bibliotek 2026-2027

Biblioteksplanen gäller från och med 2026-01-01. Den revideras inför varje läsår vid behov. Ansvarig för planen är rektor och skolbiblioteksansvarig.

1. Inledning

Denna biblioteksplan är den första för Årstaskolans bibliotek. Lokalen där biblioteket är beläget har tidigare fungerat som obemannat bokrum, med en boksamling tillgänglig för eleverna. Från och med augusti 2025 är verksamheten under utveckling, bokrummet byggs om och medierna katalogiseras för att skapa ett välfungerande, bemannat skolbibliotek. Ett biblioteksdatasystem där användarna kan söka efter medier och registrera lån har installerats. Hela mediebeståndet har inventerats, gallrats och katalogiserats. Arbetet med beståndsutveckling kommer pågå kontinuerligt.

Skolbiblioteket är beläget i skolhuset, nära huvudingången. Biblioteksrummet är tillgängligt för alla elever och personal. Det finns bokhyllor, bord och lådor för bibliotekets medier samt sittplatser för besökarna. Det finns också ett utomhusbibliotek i form av en läsbod på skolgården där eleverna kan läsa böcker både inne i boden och utanför. Läsboden håller öppet under raster och på fritidstid.

2. Skolbibliotekets medier

2.1 Mediebestånd

Skolbibliotekets mediebestånd består till den största delen av böcker, skönlitteratur och facklitteratur för barn- och ungdomar upp till 15 år. Skolan har via Uppsala kommun tillgång till digitala medier, *Nationalencyklopedin*, *Inläsningstjänst* och *Polylino*.

I mediebeståndet finns böcker för olika läsnivåer och ålder. Det finns litteratur på de fem nationella minoritetsspråken och på de 32 olika modersmål som eleverna på de båda skolorna talar. Litteraturen i skolbibliotekets bestånd är på många olika läsnivåer. Det finns böcker med tecken som stöd, taktila böcker och böcker med ljudknappar, för att möjliggöra för alla elever att möta och ta del av litteratur på det sätt som fungerar bäst för deras behov.

2.2 Cirkulation

Biblioteksdatasystemet *Welib* börjar användas vt-2026, vilket medför att cirkulationstal och liknande statistik inte finns i nuläget, men kommer kunna tas fram så småningom och ge god information om vilka avdelningar/genrer/ämnen som är i rörelse eller står stilla. Arbete med detta utifrån statistik, kommer att utvecklas och specificeras vid revidering av biblioteksplanen.

2.3 Beståndsutveckling

Förvärv fokuseras kring nyheter och nya delar i befintliga bokserier. Det finns behov att utöka beståndet av lättlästa böcker för rekommenderad läsålder 10-12 år. Beståndet av litteratur på elevernas olika modersmål behöver fortsätta utvecklas. Ett önskemål är att påbörja ett samarbete med modersmållärare och studiehandledare kring inköp.

Ett fortsatt utvecklingsarbete planeras för Äppelhyllan med fokus på att utöka beståndet av litteratur för elever från anpassad grundskola 12–15 år som är på ett mycket tidigt utvecklingsstadium. Även Regnbågshyllan behöver fortsätta utvecklas med fler normöverskridande titlar och HBTQIA+-relaterad litteratur.

Bokbeståndet gallras regelbundet. Titlar som har låg utlåningsfrekvens och samtidigt inte känns aktuella eller har klassikerstatus, gallras från skolbiblioteket och flyttas till utebiblioteket. Om en gallrad bok inte utlånas frekvent i utebiblioteket gallras den bort helt. Skadade böcker som har hög utlåningsfrekvens lagas om inte skadorna är för omfattande, annars gallras de och ersätts av nya exemplar om de fortfarande finns i tryck.

En ansökan till *MTM* angående *Legimus* har skickats in. Övriga digitala tjänster behöver ses över och möjligheter att utöka beståndet av digitala medier ska undersökas.

2.4 Delaktighet

Årstaskolans befintliga biblioteksgrupp för förvärv är planerad att utökas från tre till fem personer. Ett biblioteksråd med elever från olika årskurser planeras starta under vårterminen 2026. Vid Årsta anpassad grundskola kommer en liknande biblioteksgrupp formas under året.

Marknadsföringen behöver utvecklas framåt. Det som görs idag handlar främst om skyltning och exponering av medier i det fysiska biblioteksrummet.

3. Biblioteksrummet

3.1 Utveckling av- och prioriteringar i det fysiska biblioteksrummet

Biblioteksrummet har tidigare varit ett bokrum mer än ett skolbiblioteksrum. Eleverna har kunnat låna böcker till klassrummen, men ej göra hemlån. Böckerna har varit indelade i skön- och facklitteratur och efter författarens efternamn, men inte mer användarvänligt än så. I och med tillsättandet av en skolbiblioteksansvarig på heltid har biblioteksrummet förändrats och utvecklats på flera sätt. Nya bokhyllor har köpts in och placerats ute på golvet, istället för endast vid väggar som tidigare. Hyllorna har placerats så att flera mindre ”rum i rummet” har skapats med syfte att göra rummet mer inbjudande där alla elever ska kunna finna sin egen läsvrå. Skönlitteraturen har klassificerats och genreindelats för att öka möjligheterna för eleverna att finna den litteratur de söker. Detta är en viktig del av det läsfrämjande arbetet.

En brist med biblioteksrummet är att det är för litet för att möjliggöra fler läsplatser. Det finns två soffor, några bord och stolar, men för att en halvklass ska kunna besöka biblioteket samtidigt och sitta ner och läsa/lyssna har sittkuddar köpts in, vilka läggs ut vid besök. Undervisning kommer dock inte att kunna ske i biblioteksrummet i någon större utsträckning, på grund av utrymmesbrist. Skolbiblioteksansvarig kommer istället att undervisa i klassrummen och utomhus då möjlighet finns.

I arbetet med biblioteksrummets utformning har *tillgänglighet* varit ett viktigt ledord och enligt Bibliotekslagen (SFS 2013:801, 4§), ska personer med funktionsnedsättning prioriteras. Det finns flera elever som har hjälpmedel som rullstolar och liknande, vilket medför att hyllor och andra möbler måste placeras på ett sådant sätt att alla kan ta sig fram överallt och kunna använda läsplatser vid bord med eller utan rullstol.

Det finns också ett utebibliotek i en läsbod på skolgården. I boden finns böcker för alla åldrar och på olika läsnivåer. Sittplatser med kuddar finns på golvet. Bodan är dock inte anpassad för elever med rörelsehinder på grund av det minimala utrymmet. Fällbara bord planeras att köpas in under vårterminen 2026 för att utöka tillgängligheten av läsbodens böcker även för läsare som inte har möjlighet att ta sig in i boden.

3.2. Det digitala biblioteksrummet

Det digitala biblioteksrummet behöver utvecklas framåt. Det digitala rummet består idag av biblioteksdatasystemet Welib med sökbar bibliotekskatalog och möjlighet till utlån. Skolans hemsida kommer innehålla en sida om bibliotekets verksamhet där denna biblioteksplan kommer finnas samt text och bilder om skolbibliotekets verksamhet. Sociala medier är något

som behöver diskuteras och utredas inför framtiden. De digitala resurser som finns idag är *Nationalencyklopedin*, *Inläsningstjänst* och *Polylino*. En ansökan har skickats in till MTM för att kunna erbjuda Legimus till elever som har behov av denna tjänst.